

Csak ő

Lekció: Mk 4,35-41; Textus: Zsol 62,1-13

2018. június 10.

*Csak Istennél csendesül el lelkem,
tőle kapok segítséget.
Csak ő az én kősziklám és szabadítóm,
erős váram, nem ingadozom sokáig.*
Zsolt 62,2-3

Kedves Testvérek!

Ezen a mai tanév végi és nyár eleji napon arra tekintünk, hogy megszokott és várt változások következnek be az életünkben, hiszen az utolsó tanítási hét jön az iskolákban, a vizsgaidőszak is kiszámítható, megváltozik a családok napi ritmusa, élete, s szabadságok, a nyári táborok, - közte a mi táborunk - ideje is eljön. Lassan véget ér a zsolttáros félévünk, melyben sokat tanultunk az imádságról, s remélem, hogy még többet tapasztaltunk, hogyan lehet a zsolttárokkal Isten jelenlétebe kerülni, a könyvben megfogalmazott imádságokkal, kétségbeesett kiáltásokkal, őszinte kitárulkozásokkal, félénk kérésekkel, erőteljes mondatokkal és mély megosztásokkal, könnyörgésekkel imádkozni. Közben pedig rácsodálkozni és megtapasztalni Isten szabadítását, amikor kétségbeesett helyzetekből is ad kimenekedést, és ezért hálát lehet adni neki, dicsérni és magasztalni lehet őt.

A mai zsolttárunk pedig kifejezetten arra indít bennünket, hogy keressük Isten jelenlétét, a csendet, aminek ma egyre nagyobb és nagyobb jelentősége van. Azért is, mert egyre zajosabb és hangosabb a világunk, s főleg a fiataloknak nagyon nehéz a csendet egyáltalán értelmezni is, hiszen mindig szólnia kell valaminek, pittyegni, fülben hallgatni, s a különböző hangok elérik az ingerküszöbünket. Az elmúlt héten öt napos osztálykiránduláson voltam Erdélyben feleségemmel egy hetedikos refis osztállyal, és amikor a hosszú hazaút után hazaérkeztünk, a legnagyobb érték a csend volt: nem kérdeznek egyfolytában, nem sipítognak, nem zúgnak, nem szó a zene a buszon a hangszórókból, hanem csend van. A csend a mai ember számára egyenlő az unalommal. Számunkra nem!

Másrészt a kegyességünk szóhasználatában is nagyon fontos lett ez a szó, hiszen az Istennel töltött időt is úgy hívjuk: csendesség. A múltkor a házi csoportunkban is jót beszélgettünk arról, hogy kinek hogyan indul a napja, hogyan tudja megélni a csendességet egyedül, a társával vagy a családjával. S a ma megélhető spirituális elvonulásokban, lelki gyakorlatokban is nagy jelentősége van a csendnek. Ma ezt fogjuk körbejárni, hogyan is beszél a Szentírás a csendről, az Isten előtti jelenlétről, a lecsendesülésről, a lélek állapotáról a 62. zsolttárban.

1. Először arról, hogy életünk mely szakaszában igényeljük leginkább a csendet?

A zsolttár, mint legtöbbször, egy konkrét élethelyzetből indul ki. Dávid életében sokféle támadást élt át, itt is a személye elleni támadásokra utal, melyeknek a célja: letaszítani őt a helyzetéből (akár a királyságból is), és végül meg is ölni. Az összefogás nagyon szörnyű,

hiszen hazugsággal, korrupcióval, sötét csalárdsággal és hazugsággal támadnak ellene. Álságukban még az is kifejeződik, hogy nehezen észrevehető, hiszen „szájukkal áldanak, szívükben átkoznak”. S ezt a támadást a legnehezebb kivédeni.

Van egy nagyon jó és érzékletes kép a zsoltárban: ez a „düledező fal” és a „bedőlt kerítés” (4. vers). Ez szemben áll a kőszikla és a vár biztonságával. Sok ember érzi úgy, hogy ilyen, vagy ehhez hasonló az élete. Felépült ugyan az élete, megvan az egzisztenciája, anyagi biztonsága, családja, megvan az életét védő fal, megépült a kerítés, de jön egy szellő, egy vihar, egy megpróbáltatás, egy mozdulat, ami letaszít egy követ, és rögtön bedől minden. Sokszor érezzük ma azt, hogy a „külső” világ, világunk összeomlik. Nagyon sok irodalmi alkotás szól erről, hogy a bennünket körülvevő világ összeomlik vagy éppen szétesik. Bár nagyon csábító lenne most egy csokrot összeállítani versekből, most mégis egy filmet hozok példának, melynek a címe is ezt jelzi: *Összeomlás*. Egy férfi megy haza a munkájából a lánya születésnapját köszönteni, amikor dugóba kerül, meleg van, és kiszáll a kocsijából és úgy indul haza, és közben összeomlik az élete. Így summázta valaki a filmet: „*Nincs az az összeomlás, aminél ne lehetne még jobban összeomlani.*” A film azt mutatja be, hogy egy hétköznapi embernek, egy átlagos napon omlik össze minden, ami volt az életében. Van egy ilyen tapasztalat ma, hogy összeomolhat a külső világunk.

A példabeszédek könyve említ egy másikat is: „*Elmentem a lusta ember szőlője mellett és láttam, hogy egészen fölverte a gaz, és kőkerítése összedőlt.*” (Péld 24,30-31.) Sok oka lehet annak, ha a fal kidől. Lehet a lustaság is az ok. Az elhanyagoltság. A csendidő elhanyagolása. Istennel való kapcsolat elhanyagoltsága. Az ember maga is teremtheti rá az okot, hogy támadják. Mikor hitünk kőfala roskadozik, akkor mi adhatjuk rá az okot, hogy mások döngetni kezdjék. Elég egy kis rés, és lerombolhatóvá válik mindaz, amit felépítettünk.

Éppen az az Istenben a legcsodálatosabb, hogy félelmetes erejében, megrendítő hatalmában sem feledkezik meg a meghányattatott falról, a dűlő kerítésről, hanem aki oltalmát keresi, minden körülmények között megtartja ő, a csodálatos, hatalmas, erős.

Dávidod magas helyről akarják letaszítani. Egészen egyedül van. Ő maga is érzi, ingadozik, olyan mint a ledülő fal, amely már ingadozik. Ellenségei vérszemet kapva támadnak.

Nincs sehol semmi menedéke, csak az élő Isten, aki csupa erő, csend és menedék.

Omlik össze külső világa? - Isten erős vára.

Inog lábai alatt a talaj? - Az Úr az ő kősziklája.

Összeesküdött ellen mindenki? - Isten mellette áll.

Körülzárták, min űzött vadat a hajtóvadászok? - Isten a szabadítás.

Ez a zsoltár ebben erősít meg bennünket, hogy összedőlhet az életünk kőfala, kerítése, bedőlhet minden, mint a svájci frank alapú hitel, de Isten nem hagy el ebben sem. Azért egy kifejező verset mégis idéznék: Áprily Lajos: Menedék

*S mikor völgyünkre tört az áradat
s már hegy se volt, mely mentő csúccsal intsen,
egyetlenegy kőszikla megmaradt,
egyetlen tornyos sziklaszál: az Isten*

2. Másodszor arról, hogy mit is jelent a csend, csendesség, amire eljuttat Isten?

Ahogy említettük is, ez a zsoltár úgy vonult be a köztudatba, mint az elcsendesedés zsoltára, ahol az ember felborult élete, megrángott hite megnyugszik. Nem tudom pontosan, hogy világos-e mindenkinek, hogy mit jelent az egyéni csendesség. Táborokban közkedvelt

idő ez, amikor az ember rendelkezhet az Istennel töltött idejével. (persze van olyan is, amikor ifihéten az egyéni csendességet alvásra használták) A csendidő egy olyan kijelölt idő az ember napjában, amikor megáll Isten előtt negyed órára, fél órára, órára, és vele tölti azt az időt. Lehet Bibliát is olvasni, vagy zsoltárokat, Bibliaolvasó Kalauzt, Vezérfonalat, Útmutatót. Sokan szeretnek kis füzetet, mint a Mai Ige, vagy a Napi Ige, a Csendes Percek használni, áhítatos könyvecskét olvasni, ami szintén segíti a gondolkodást. Vagy az interneten szeret valaki olvasni, esetleg egy ilyen oldal a kezdőképe.

„Milyen jó Istentől élni, vele kezdeni a napot, benne pihenni el.” (Ablonczy Dániel) Ez egy gyakorlat, Istenre szánt idő. Ha ez embere reggel meg tudja tenni, ki tudja szakítani a reggeli pörgésből az meghatározhatja egész napját. Istent hívja be a napjába!

Van-e ilyen csended?

Volt, de elhagytad?

Volt, de elsöpörték a tennivalók?

Ez a zsoltár alkalmas az újrakezdesre. Segítséget ad neked!

Nem csak a módszere, mert az újra abbamaradhat.

A lényege, hogy csak nála találsz meg a megoldást arra, ami most feszít és bánt.

Egy darabig mi is eljuthatunk a gyakorlatban, de a gyakorlatnál még fontosabb, hogyan van jelen Isten a csendességeinkben, hogyan vagyunk mi jelen Isten csendjében? Mi a csend?

Valaki így fogalmazta meg:

„A csend a legszentebb tere az életnek. Lényem legigazibb valósága.

A csendben minden érzélem, gondolat, testi-lelki valóság a helyére kerül, rendeződik.

A bennem zakatoló kérdések elcsendesednek vagy választ kapnak.

A fájdalmas, szorongató érzések kisimulnak.

Az örömek hálába, dicsőítésbe torkollanak.

Lelepleződnek irracionális félelmeim vagy éppen vágyaim.

Isten szemével látom, aki megbántott, megbocsátok, irgalom születik.

Bátorságot kapok arra is, ahonnan menekülnék, vagy feladnám, elengedném...”

Ennek a zsoltárnak a fő gondolata a töredelmes várakozás az Úrra. Ez függőséget és bizalmat feltételez, amely kivárja Isten idejét. Nála nélkül semmit sem cselekedhetünk, és ne is cselekedjünk, a lélek csak arra vágyik, amit Isten tesz. Nála nélkül minden cselekedet – még ha az önvédelem célját szolgálja is –, csupán a saját akaratunk cselekvése, és ez inkább eltávolít Istentől. Amikor a lélek megvárja az ő szabadítását, és nem cselekszik saját akaratából, akkor tapasztalja meg tökéletességét. Dávid tudja ezt, azért fogalmazza:

Csak Istennél csendesül el lelkek, csak tőle várok segítséget.

Csak ő az én kösziklám és szabadítóm, erős váram, nem ingadozom sokáig.

Olyan szép, hogy hozzáteszi ezt: sokáig, tehát nem azt mondja: sohasem ingadozik, hanem, hogy nem sokáig. A várakozás előfeltétele a bizalom. Mire várnánk, ha Isten nem jönne segítségünkre? Dávid is abból a tapasztalatból táplálkozik, hogy Isten korábban is megsegítette, tehát újra és újra meg fogja segíteni. Mi már cselekednénk, mi már megoldanánk, de ki kell várni, amíg az Úr lép.

Amikor megismétli ezeket a szavakat, akkor már azt mondja: *Tőle kapok reménységet.*

Saját akaratát elveti. Nem keres önnön szabadulásra más segélyforrást. Ezért türelmes a várakozás. Türelmes várakozás Istenre mérhetetlenül fontos alapelv. Ez jellemzi a zsoltárokból a hitet, és ezzel magát Krisztust. Ő is nagyon türelmes volt.

Várni Isten szabadítására nehéz dolog. Egyrészt mert az ember türelmetlen. Azonnal szeretne szabadulást. Nehéz kivárni egy szorult helyzetet. Amikor gyógyuló drogok tesznek bizonyosságot (lásd Zénó mai könyvbemutatóját is), nekem mindig tiszteletet ad, hogy ők egy hosszú folyamat részesei, és ezt tudják. Talán valaki föl is adja, de legtöbbször nem, és tudják, hogy ez egy hosszú gyógyulási és tisztulási folyamat. És nap mint nap küzdve csinálják végig a programot, a napi rendszerességet, beosztást, és mindent. Minden tisztelem az övék!

Az ember siettetné, ezért kell a csend is hogy az ember felismerje Isten akaratát. Mert a saját megoldás mindig előbb születik meg.

Az említett osztálykiránduláson nagyon különleges élményben volt részem, amikor az ezeréves határnál a romok között tartottunk áhítatot, akkor a gyermekek – beszéd közben – belekérdeztek az áhítatba. Ez ritkán fordul elő egy lelkeséssel (utoljára talán a börtönben volt ilyen). Amikor arról beszéltem, hogy Isten cselekszik és várjuk meg akkor megkérdezték, hogy honnan tudhatom, hogy amit én a saját eszemmel kitalálok, az nem Isten ihletésére van? Hogy ami először eszembe jut, az nem Isten tervének a része. Nehezen tudtam erre kapásból válaszolni, hogy mit is jelent megvárni Isten egyértelmű válaszát. Vannak emberi megoldások, még jók is lehetnek, de várni az Úrra, megvárni, amit ő mond és mutat, az igazi.

A csendességnek több olvasata is van. Van a csendesség, ami az Istennel töltött idő tere, van a csend útja, amikor a csendben kerülnek helyére a dolgok, és van ahogyan Dávid hangsúlyozza ennek a zsoltárnak a témáját: csendben várakozni Istenre. „*Csak Istennél csendesül el lelkem.*” Még pontosabb fordítással: „*Csak Istenre csendesül el a lelkem.*” Károli így fordította: „*Csak Istenben nyugoszik meg*” lelkem. Nem az emberi teljesítményben van a lényeg, hanem, hogy a zsoltáros Istenre vár, megvárja, amíg ő cselekszik, és ez bizonyosság, olyan, mint egy kőszikla, mint egy vár. Az Istenben való bizalom arra készíti Dávidot, hogy ellenségeit, rosszakaróit is Isten óvásának biztonságából szemlélje. Nagyon erős a refrénszerű ismétlés, mely ismét felhozza, hogy Isten kőszikla, erős vár, és egyben szabadító is. Ezért nem ingadozik, és ezt őszinte kitárulkozást ajánlja mindenkinek (népek): „*Öntsétek ki előtte szíveteket!*” „*Isten a mi oltalmunk!*” – bizonyosságával záródik a rész.

3. Végül pedig arról, hogy mi a következménye az Isten előtti megállásnak, ha elcsendesedünk, ha előtte éljük meg a gondjainkat?

Egyszerűbben: Mit jelent saját pára létünk átélésben Isten szabadításán örülni?

Két következménye is van annak, ha az ember megáll Isten előtt. Egyrészt: az ember magára vonatkozóan is és minden emberre érvényesen is rájön arra, hogy csak pára az ember élete. Kis ideig látszik, azután eltűnik, hogy Jakab levelében olvassuk. Éppen az Isten melletti biztonságban ismerheti fel és tudatosíthatja az ember, hogy csak pára, lehelet az élete. Erről többször beszél a Biblia, főleg a Zsoltárok könyve, és a Prédikátor. (Préd 1,2, Zsolt 144,4) A Zsolt. 39. része kétszer is említi: „*Mint egy lehelet, annyit ér minden ember, aki él.*” (6, 12 versek). Különösen Istennel szemben nincs hatalma az embernek, hozzá hasonlítva érezni leginkább a lehelet-létet. A másik pedig a gazdagság, ami szintén nem tartja meg az embert. A zsoltár következtetése: Istennél van az erő és a szeretet, s ő szolgálat majd igazságot is. A Prédikátor könyve pedig hiábavalóságnak ítél mindent, amikor az ember az emberi viszonyokba, vagyona, külső biztonságba helyezi életét. (Házsongárdi temető)

Aligha ha van jobb kép az ember állapotáról, mint a meghanyatló fal, és dülő kerítés, ahogyan már részleteztük is. Stabílnak látszik, de egy kis érintésre is megdől, megváltozik a helyzet.

Egy hirtelen jött betegség, egy orvosi lelet, egy zárójelentés a kezünkben, egy messziről jött hír pillanatok alatt semmivé teheti az ember testét, életét, érzéseit, még a hitét is megpróbálja. Testi, lelkei szellemi értelemben. Lassan devalválódik ennek a világnak minden értéke. A zsoltáros imádkozása tanításra fordul, s kér mindenkit, aki hallja szavát: Bízatok benne minden időben. Tegyétek rá kezére életeteket! Öntsétek ki előtte szíveteket! Hiábavalóság minden más. Nem tart meg a vagyon sem. Csak egy érték, egy valóság van: Isten.

Egyszer mondta, kétszer hallottam – stilsztika a héber költészetben –, azt jelenti, hogy mindig azt mondta, mindig azt hallottam tőle, hogy az erő az Istené. Nálad van Uram az erő, nálad van Uram a szeretet. Övé a kegyelem is. Káté a gondviselésről: Meg is cselekedheti, mert mindenható Isten, s meg is cselekszi, mert hűséges Atya. (26.)

Szabadulásunk ideje és módja Istennél van.

Miután szívedet csak Isten érti meg, öntsd ki előtte.

Isten jelenlétébe kerülni felmérhetetlen áldás. Isten magát ajándékozza nekünk az előtte átélt csendben. A csend nem hallgatás, benne Isten felé nyílik fel az ember lelke. A csendben Isten kíván megszólalni, Isten fogja a kezünket és vezet valahova, ahova nem akartunk menni. A csend nem idézhető fel, nem lehet létrehozni. Egyszer csak ott állunk Isten jelenlétében, levetjük sarunkat és figyelünk, odahallgatunk Isten szavára. Hatszor is kiemelt szó az: csak. Kizár minden emberi megoldást. Olvasd el a zsoltárt és figyelj csak a csak-okra. Számunkra talán sokszor egyfajta lezárást jelent a csak szó, de itt minden más eshetőséget kizár. Csak Istennél csendesül el lelkem.

Csak Istennél: csak nála, azaz sehol másutt! A kegyelmet csak ő közölheti velem. Csak ő bocsát meg, csak ő érthet meg. Csak ő hozza el lelkem nyugalmát, csak ő oldozhat fel. Az ember könnyen meghasonlik önmagával, meghasonlik a világgal. Ránehezedik az emberre a nyugtalanság riadt félelme. A szabadítás csak azt jelenti, hogy az újjászületés felülről, Jézus aláhajló szeretetében van. Amikor a tanítványok a hajóban azt élik át, hogy a viharban annyira félnek, hogy a hajóban jelen lévő Jézus lénye sem segít, akkor érthetjük meg, hogy milyen sokat jelent az a szó, hogy amikor elállt a szél, nagy csend lett. Nagyon nagy. Mert a tanítványok rájöttek, hogy itt sokkal több van annál, hogy ők most megmenekültek. S nem tudnak megszólalni.

A vár kép erős ebben a zsoltárban. S ha már annyi emlegettem az osztálykirándulást, egy ilyen történettel fejezem is be. Megmásztuk Déva várát, nem a felvonóval mentünk fel, s ha el nem is tévedünk, hiszen a várhoz érünk fel, de mégsem a bejárathoz, hanem kanyargós és kaptatós ösvényen a vár vastag falához. De az számunkra, a zsoltárral ellentétben, nem védelmet, hanem akadályt jelentett a szemerkélő esőben. Mígnem egy eltorlaszolt kapuhoz érkeztünk erőnk végén, és az ott lévő biztonsági őr eltávolította a rácst és bejutottunk a vár biztonságot adó rejtekébe. A kegyelmet életük át, hogy amikor odaérünk, de mégsem voltunk jó helyen, egy külső személy szeretete kellett, hogy átéljük a szabadítást szorult helyzetünkből, és bent legyünk a biztonságot adó falak között. Amiről beszélt Dávid is. Csak ő az én kösziklám és szabadítóm, erős váram. Ámen!

(Bölcsföldi András)